

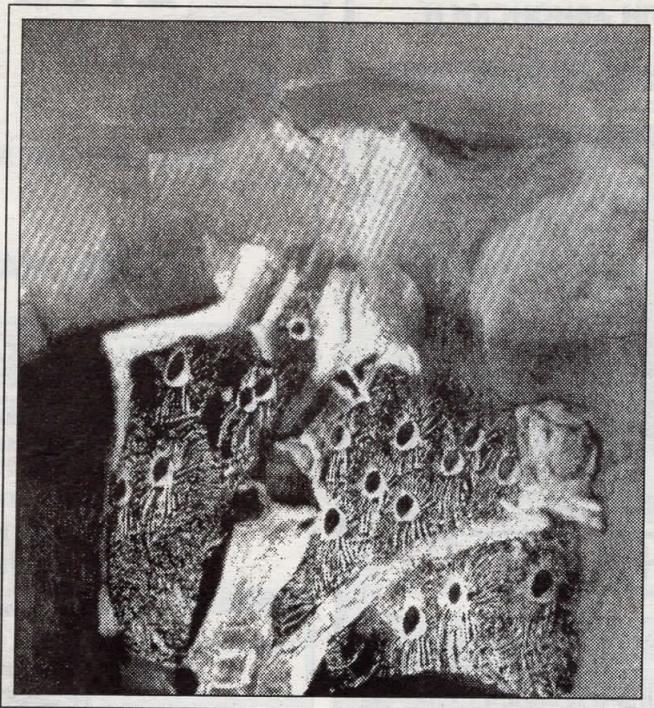
Истражување посветено на можностите на енформелот

Гуте е дел од таа состојба на едновремена криза во Европа, како автор што бил подготвен низ сопственото чувство на несреќен и на револтиран човек да го прифати предизвикот на новиот уметнички експеримент

Периодот на енформелното сликарство е епизода вредна за внимание, и според нејзиното историско значење и според остварените вредности. Со прифаќањето на енформелното сликарство и на другите видови апстрактно сликарство, македонските автори покажа дека имаат „слух за времето“ и талент за обликување.

Во периодот околу 1960 година беа создадени неголем број дела (пред с\$, сликарски) според примерот на југословенското сликарство, но и под влијание на одделни светски автори - шпанските сликари итн. Приклучувањето кон ова авангардно движење остави длабока трага во современата македонска уметност: за еден дел уметници апстракцијата остана траен предизвик и определување, а за други значеше развивање нови концепти. Появата на нов енформел, чии носители се помлади уметници, ја потврдува виталноста на таа тенденција во смисла на континуитет, но и со внесување нови содржини.

Драгутин Аврамовски-Гуте (1931-1986) со малубројните колеги се вклучи во новите уметнички текови од втората половина на 50-тите години. Тој ја заврши Академијата за применета уметност во Загреб, на отсекот сликарство - група графика, а неговото значење е видливо во областа на графиката, во сликарството, графичкиот дизајн и во сценографијата. Изложбата на слики беше организирана под наслов „Секавање“ во скопскиот Културно-информативен центар, а денес е претста-

вена во изложбениот простор на куката „Уранија“ при Заводот и музеј во Охрид. Неговото творештво, низ ова нецелосно и несредено претставување, може да се согледа низ постакадемската, потоа авангардната и поставангардната фаза, како еден вид продолжен модернизам. Пресвртот од академските поуки до новите решенија се случил брзо, во еден меѓупростор во кој немало место за совладување на фигурата и на просторната длабочина. Авторот целосно го свртел вниманието кон решавање на плошните форми и кон распоредување на елементите во дводимензионалниот простор на сликата.

Енформелот, во времето

кога се појави, доби потпора во егзистенцијализмот, поттикнувајќи нов однос, односно толкување на слободата и на моралноста на уметничкото создавање. Пробивот во новата стилска концепција се одвиваше преку геометризмот на интернационалниот кубизам и особено преку апстракцијата на Пикасо. Потребата за реалноста се замени со потребата да се слика безформно, а ослободувањето од мимезисот не го исклучи мимезисот - во смисла на ново сензibilно истражување на материјата, што одговарало на одделните естетски и идеолошки барања. Аврамовски-Гуте е дел од таа состојба на едновремена криза во Европа,

како автор што бил подготвен низ сопственото чувство на несреќен и на револтиран човек да го прифати предизвикот на новиот уметнички експеримент. Тој сликал со маслени бои на платно користејќи ги изразните можности на наслоена боја и особено на комбинацијата со различни структури на материја. Првите енформелистички платна носат белези на своевиден „апстрактен пејзажизам“ и евоцираат некои познати мотиви - човечка фигура интимни катчиња на душата, итн. Сликарот не се ослободил целосно од поттиците на визуелната реалност, но во нејзините контури вnel интимни доживувања и трепет на душата - предадени со гама на темни тонови. Сликата стана израз на духовна состојба и медиум во кој се „заробени“ поттиците на ирационалното.

Останал основниот стремеж: да се направи „добра слика“, а првиот бунт и набој да се „амортизира“ со понагласено естетизирање на слика-та. На таква основа Аврамовски-Гуте ќе го развива своето сликарство, кое поседува специфични апстрактно-асоцијативни белези и, во одделни периоди, понагласени декоративни ефекти. Забележливите осцилации, во секој случај, не требало да ги спречат организаторите да направат дополнителен напор за поцелосно претставување на делото на Драгутин Аврамовски-Гуте, а тоа подразбира теоретско-критички текст и точни податоци во каталогот за изложбата.

Владимир Величковски